

REPUBLIKA SRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
Banja Luka
Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ
o radu Agencije za osiguranje Republike Srpske
za period od 01.01.2023. do 30.06.2023. godine

Broj: UO -18/23

Datum: 01.09.2023. godine

Banja Luka, avgust 2023. godine

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	4
1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE.....	5
1.1. Misija, vizija i ciljevi.....	5
1.2. Nadležnosti Agencije	6
1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura	7
1.3.1. Organi upravljanja.....	7
1.3.2. Organizaciona struktura.....	8
1.4. Zakonodavni okvir.....	10
2. REGULATORNE I NADZORNE AKTIVNOSTI AGENCIJE.....	11
2.1. Regulatorne aktivnosti.....	11
2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje	12
2.2.1. Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja	12
2.2.2. Nadzorne aktivnosti	14
2.2.2.1. Posredni nadzor	14
2.2.2.2. Neposredni nadzor.....	18
2.2.2.3. Mjere nadzora	19
3. AKTIVNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM POTROŠAČA U OSIGURANJU	21
3.1. Ombudsman u osiguranju	21
3.1.1. Aktivnosti u vezi sa prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje sporova iz osiguranja.....	22
3.1.2. Edukacija potrošača u osiguranju	25
3.1.3. Unapređenje regulatornog okvira.....	25
3.1.4. Druge aktivnosti Ombudsmana u osiguranju od značaja za korisnike usluga osiguranja.....	26
4. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA.....	27
4.1. Unapređenje supervizorskih praksi	27
4.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti – Aktivnosti u vezi sa postepenim uvođenjem sistema slobodnog određivanja cijena/premija.....	28
4.3. Informacioni sistem Agencije	29
4.4. Saradnja sa drugim institucijama	30
4.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama	30
4.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama.....	32
4.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja	33

Tabele

Tabela 1: Struktura zaposlenih prema nivou obrazovanja	8
Tabela 2: Specijalistička i stručna znanja zaposlenih	9
Tabela 3: Pregled izdatih dozvola,ovlašćenja, te upisa i brisanja iz registra učesnika na tržištu osiguranja, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine.....	13
Tabela 4: Saglasnosti, upisi promjena podataka u registrima kod Agencije, mišljenja i potvrde, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine	14
Tabela 5: Informacije/analize, mišljenja iz kontinuiranog nadzora u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine	16
Tabela 6: Izrečene mjere nadzora, izdati prekršajni nalozi i podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine.....	19
Tabela 7: Struktura prigovora/zahtjeva po vrstama osiguranja	23
Tabela 8: Pregled rješavanja Ombudsmana u osiguranju po prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i drugim pisanim podnescima	25

Grafikoni

Grafikon 1: Organizaciona struktura Agencije	8
Grafikon 2: Prigovori po vrstama osiguranja	23
Grafikon 3: Predmet prigovora	23
Grafikon 4: Vrste akata Ombudsmana u osiguranju.....	24
Grafikon 5: Akti Ombudsmana u osiguranju.....	25

UVODNA RIJEČ

Agencija za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) je osnovana zakonom, kao samostalni i nezavisni regulatorno – nadzorni organ koji djeluje u cilju zaštite prava i interesa osiguranika, trećih oštećenih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, te opšteg unapređenja tržišta osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja (u daljem tekstu: tržište osiguranja).

U skladu sa zakonskim okvirom, nadležnosti Agencije se mogu grupisati na regulatorne, nadzorne, te nadležnosti zaštite i edukacije potrošača u osiguranju. Takođe, u svrhu efikasnog ispunjavanja svojih zakonskih nadležnosti, Agencija kontinuirano provodi i aktivnosti unapređenja nadzornih procesa i saradnje sa drugim institucijama. Pregled aktivnosti koje je Agencija provodila, u prvom polugodištu 2023. godine, dat je u ovom izvještaju.

Aktivnosti nadzora učesnika na tržištu osiguranja, u prvom polugodištu 2023. godine, obavljane su putem posrednog i neposrednog nadzora. Posredni nadzor je obavljan kroz kontinuirano praćenje i analizu stanja i trendova na tržištu osiguranja, izvršenja naloženih mjera, načina rada i finansijskog položaja učesnika na tržištu osiguranja. U izvještajnom periodu, pokrenuto je 11 novih nadzora, i to 3 posredna vanredna nadzora, te 5 redovnih i 3 vanredna neposredna nadzora učesnika na tržištu osiguranja. Fokus vanrednih nadzornih aktivnosti, kako posrednih tako i neposrednih nadzora, je bio na primjeni odluke koja propisuje zajedničku tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj, dok se redovni nadzor zasnivao na Planu nadzora za 2023 godinu. Takođe, završeno je i 8 nadzora pokrenutih prethodne godine. Na osnovu aktivnosti neposrednog i posrednog nadzora izricane su nadzorne mjere koje su imale za cilj očuvanje finansijskog položaja društava za osiguranje i zaštitu interesa osiguranika i korisnika osiguranja.

U skladu sa zaključcima Vlade Republike Srpske, a u okviru razvojnih aktivnosti, donesen je novi Strateški okvir za prelazak na regulatorni okvir zasnovan na Solventnosti II, te izvršena analiza i sačinjena informacija o spremnosti društava za osiguranje i eventualnim rizicima za primjenu zakonskih normi u vezi sa „djelimičnom“ liberalizacijom, uključujući i prelazak na potpuno liberalno utvrđivanje cijena/premija osiguranja od autoodgovornosti u Republici Srpskoj, a koja je dostavljena Ministarstvu finansija Republike Srpske.

Pored navedenog Agencija je provodila aktivnosti podizanja finansijske pismenosti u osiguranju, edukacije učesnika na tržištu osiguranja, a ostvarena je i saradnja sa konsultantima Svjetske banke u okviru projekata tehničke pomoći za sektor osiguranja. Završene su i sve faze projekta Jedinstveni integralni informacioni sistem Agencije.

Poseban i bitan segment djelovanja Agencije predstavlja neposredna zaštita i komunikacija sa potrošačima na tržištu osiguranja, putem Ombudsmana u osiguranju i stručnih službi Agencije.

Agencija je djelovala i u okviru aktivnosti Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske, a nastavljena je već uspostavljena saradnja i izvještavanje u procesu pridruživanja i pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.

v.d. direktora,
Draženka Janjanin

1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE

Agencija je osnovana 2006. godine Zakonom o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19).

Agencija je samostalna neprofitna institucija Republike Srpske, koja za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske. Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.

1.1. Misija, vizija i ciljevi

Misija Agencije je provođenje efikasne regulacije i nadzora sektora osiguranja, odnosno:

- osiguranja (društva za osiguranje, zastupnici i brokeri¹ u osiguranju) i
- dobrovoljnog penzijskog osiguranja (društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljni penzijski fondovi),

s ciljem zaštite i obezbjeđenja povjerenja osiguranika, trećih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, uz stvaranje uslova za stabilno i transparentno funkcionisanje tržišta osiguranja u Republici Srpskoj.

Vizija je kontinuirani razvoj Agencije, kao nezavisnog i modernog regulatora i nadzornog tijela u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Agencija usklađuje pravila poslovanja i rada učesnika na tržištu osiguranja (društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, filijale društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH, zastupnici i brokeri u osiguranju, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i Zaštitni fond Republike Srpske), kao i pravila i principe nadzora sa međunarodno prihvaćenim standardima nadzora u osiguranju. Agencija vrši nadzor i preduzima mjere potrebne da se obezbijedi zakonitost rada i poslovanja učesnika na tržištu osiguranja.

U saradnji sa učesnicima na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, Agencija preduzima aktivnosti u cilju podizanja svijesti o potrebi stalnog unapređivanja poslovanja i povećavanja nivoa usklađenosti sa standardima i propisima u osiguranju.

Djelovanjem Agencije na ovim osnovama stvaraju se pretpostavke da se u Republici Srpskoj izgradi stabilno, uređeno i efikasno tržište osiguranja, koje korisnicima obezbjeđuje usluge osiguranja na kvalitetan, pouzdan i transparentan način.

Osnovni principi na kojima se zasniva funkcionisanje Agencije su:

- ekonomičan i efikasan pristup regulaciji i nadzoru,
- objektivni i nepristrasni pristup u provođenju nadzora,
- standardizacija nadzornih procedura i
- transparentnost u obavljanju aktivnosti.

¹ Prema Zakonu o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17), posredovanje u osiguranju obavljaju brokeri u osiguranju (fizička lica i brokerska društva u osiguranju).

Strateški ciljevi Agencije su:

- izgradnja kompetentnosti u nadzoru i otvorenost ka konstruktivnoj interakciji sa svim zainteresovanim stranama,
- stimulisanje konkurentskog okruženja i pomoć u razvoju samoregulacije učesnika na tržištu osiguranja,
- regulacija i nadzor zasnovani na riziku - postepeno unapređivanje pristupa nadzoru pomjeranjem fokusa, sa naknadne kontrole zakonitosti poslovanja, na nadzor koji se bazira na procjeni rizika u poslovanju nadziranih lica i na upravljanju tim rizicima,
- održavanje aktivne pozicije u BiH, primjena EU i drugih međunarodnih standarda,
- povećanje povjerenja javnosti u usluge i proizvode osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja,
- izgrađivanje efektivne politike u oblasti razvoja i upotrebe ljudskih resursa,
- optimizacija procesa, procedura i razvoja u vezi sa upotrebom informacionih tehnologija.

1.2. Nadležnosti Agencije

U skladu sa zakonskim okvirom, nadležnosti Agencije mogu se grupisati na regulatorne, nadzorne, te nadležnosti zaštite i edukacije potrošača u osiguranju.

Agencija u okviru svojih regulatornih nadležnosti:

- donosi podzakonske propise (pravilnike, odluke, naredbe, uputstva i smjernice),
- analizira postojeću podzakonsku regulativu, sa aspekta promjena zakonskog okvira i tržišnih okolnosti,
- pokreće inicijative za promjenu zakona iz oblasti osiguranja, dobrovoljnog penzijskog osiguranja i zakona iz drugih oblasti koji su od značaja za očuvanje stabilnosti i razvoj sektora osiguranja,
- učestvuje u izradi transpozicionih i korelacionih tabela u odnosu na direktive EU iz oblasti osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, u saradnji sa drugim nadležnim organima i
- učestvuje u samoprocjeni usklađenosti domaće regulative sa Osnovnim principima osiguranja (ICP), izdatim od Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS).

Nadzorne nadležnosti Agencije su:

- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole za rad društvima za osiguranje i društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, te nadzor nad organizovanjem i upravljanjem dobrovoljnim penzijskim fondom/vima,
- nadzor ispunjenosti uslova za ovlašćenje i upis u registar zastupnika i brokera u osiguranju, uključujući i organizaciju stručnih ispita za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju,
- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u registar ovlašćenih aktuara,
- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje raznih odobrenja/saglasnosti učesnicima na tržištu osiguranja,
- posredni nadzor (pravni, finansijsko - računovodstveni i aktuarski) učesnika na tržištu osiguranja, na osnovu analize izvještaja i druge dokumentacije koju učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju Agenciji,
- neposredni nadzor nad učesnicima na tržištu osiguranja,

- nadzor nad poslovanjem Zaštitnog fonda Republike Srpske,
- vođenje propisanih registara društava za osiguranje, zastupnika i brokera u osiguranju, ovlašćenih aktuara, društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljnih penzijskih fondova,
- razmjena informacija iz oblasti nadzora sa drugim regulatorima finansijskog tržišta u Republici Srpskoj i Federaciji BiH,
- saradnja i razmjena informacija sa institucijama supervizije osiguranja iz zemalja EU i neposrednog okruženja, te po pozivu i putem koledža supervizora, a u cilju provođenja nadzornih aktivnosti društava za osiguranje koja posluju u okviru grupacija osiguravača i
- razvoj Informacionog sistema Agencije s ciljem efikasnijeg provođenja nadzornih aktivnosti.

Nadležnosti Agencije vezane za zaštitu i edukaciju potrošača u osiguranju su:

- praćenje postojanja i primjene internih procedura za prodaju osiguranja (zaključivanje ugovora) u društvima za osiguranje, te za rješavanje odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma i suma osiguranja,
- podsticaj jačanju povjerenja javnosti u usluge osiguranja (putem Ombudsmana, edukacijom, preventivnim djelovanjem i drugim aktivnostima),
- podizanje javne svijesti o koristima i potrebama za osiguranjem, kao i rizicima pokrivenim osiguranjem,
- edukacija različitih kategorija potrošača na tržištu osiguranja,
- informisanje nadležnih organa i javnosti o radu Agencije i stanju na tržištu osiguranja i
- saradnja sa drugim nadzornim organima finansijskog sektora Republike Srpske, radi očuvanja njegove efikasnosti, stabilnosti i obezbjeđenja zaštite prava svih korisnika finansijskih usluga, u skladu sa Zakonom o Komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 49/09).

U svrhu efikasnog ispunjavanja svojih zakonskih nadležnosti, Agencija kontinuirano provodi i aktivnosti unapređenja rada i saradnje sa drugim institucijama i edukacije učesnika na tržištu osiguranja.

1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura

1.3.1. Organi upravljanja

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje, organi upravljanja i rukovođenja Agencije su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor se sastoji od predsjednika i četiri člana, koje na prijedlog Vlade Republike Srpske imenuje i razrješava Narodna skupština Republike Srpske. Upravni odbor je, u periodu izrade ovog izvještaja, zasjedao u sastavu: predsjednik Goran Račić, diplomirani ekonomista, te članovi Boško Mekinjić, doktor ekonomskih nauka, Ranko Mijić, docent doktor ekonomskih nauka i Dejan Jeremić, diplomirani inženjer saobraćaja.

Direktora Agencije, na prijedlog Vlade Republike Srpske, imenuje Narodna skupština Republike Srpske. Direktor Agencije vodi poslovanje Agencije, zastupa i predstavlja Agenciju, odgovoran je za zakonit rad i poslovanje, organizuje aktivnosti Agencije i obavlja druge poslove, koji su zakonskim okvirom i Statutom stavljeni u nadležnost direktora.

1.3.2. Organizaciona struktura

Organizaciona struktura Agencije daje se u nastavku.

Grafikon 1: Organizaciona struktura Agencije

Organizacionu strukturu čine:

- Kabinet direktora,
- Sekretarijat,
- Sektor za finansijsko-računovodstveni nadzor,
- Sektor za aktuarski nadzor,
- Sektor za licenciranje i pravni nadzor,
- Sektor za statistiku, razvoj i saradnju i
- Ombudsman u osiguranju.

U Agenciji je, na dan 30.06.2023. godine, bio zaposlen 41 radnik, od čega je 37 radnika ili 90% sa visokom stručnom spremom iz oblasti ekonomije, prava i elektrotehnike.

U narednim tabelama daje se struktura zaposlenih u Agenciji:

Tabela 1: Struktura zaposlenih prema nivou obrazovanja

R.B.	Nivo obrazovanja	Profesionalni naziv	Broj zaposlenih
1.	SSS	ekonomski i administrativni tehničar	4
2.	VSS	dipl.ekonomista	17
		dipl.pravnik	11
		dipl.inž.el.tehnike	2
	Ukupno:		30
3.	Master/magistar	ekonomske nauke	7
UKUPNO: (1+2+3)			41

Izvor: Agencija

Tabela 2: Specijalistička i stručna znanja zaposlenih

R.B.	Specijalistička i stručna znanja	Broj zaposlenih
1.	Ovlašćeni aktuari	3
2.	Ovlašćeni procjenjivači	3
3.	Ovlašćeni revizor	1
4.	Ovlašćeni interni revizor	3
5.	Ovlašćeni računovođa	3
6.	Vještak za ekonomsku oblast	4
7.	Pravosudni ispit	1

Izvor: Agencija

Etičkim pravilima i Pravilnikom o poslovnoj tajni detaljno su utvrđene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti predsjednika i članova Upravnog odbora, direktora, kao i svih zaposlenih u Agenciji, a s ciljem transparentnog rada i postizanja većeg stepena povjerenja na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj.

U skladu sa Planom edukativnih aktivnosti za 2023. godinu, zaposleni u Agenciji su, učestvovali na domaćim i međunarodnim seminarima i simpozijumima kako na licu mjesta tako i u virtuelnom formatu, na aktuelne teme iz oblasti:

- razvoja i nadzora osiguranja
 - primjena direktive o distribuciji osiguranja,
 - vrijednost proizvoda osiguranja,
 - perspektiva prodaje i preuzimanja rizika u BiH,
 - uticaj implementacije međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 (u daljem tekstu: IFRS 9²),
 - ključni zahtjevi i praktični aspekti implementacije međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 17 (u daljem tekstu: IFRS 17³),
 - poslovanje finansijskog sektora i sektora nekretnina,
 - sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti;
- finansija
 - eksterna revizija - stvarna potreba ili samo zakonska obaveza,
- prava osiguranja
 - prekršajno zakonodavstvo u BiH i regiji,
 - promjene u pravosudnom zakonodavstvu i sudskoj praksi;
- informacionih tehnologija (IT)
 - jačanje “cyber” sigurnosti.

²International Financial Reportings Standards (IFRS) 9 - Financial Instruments (Finansijski instrumenti)

³International Financial Reportings Standards (IFRS) 17 - Insurance Contracts (Ugovori o osiguranju)

1.4. Zakonodavni okvir

Pravni okvir, kojim je uređen pravni status, nadležnosti i djelokrug rada Agencije predstavljaju sljedeći zakoni:

- Zakon o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 i 58/19),
- Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17),
- Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15 i 78/20),
- Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/09 i 107/19) i
- Zakon o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 49/09).

Pored zakonskog okvira, Agencija donosi i podzakonske propise koji obezbjeđuju efikasnu primjenu zakona iz oblasti osiguranja.

Zakoni i podzakonski akti kojima je uređen sektor osiguranja, dostupni su na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba).

2. REGULATORNE I NADZORNE AKTIVNOSTI AGENCIJE

2.1. Regulatorne aktivnosti

Regulatorne aktivnosti Agencije imaju za cilj očuvanje stabilnosti i razvoj sektora osiguranja u Republici Srpskoj, a u prvoj polovini 2023. godine su se odvijale kroz unapređenje postojećih podzakonskih propisa iz oblasti osiguranja.

Shodno navedenom, u izvještajnom periodu, doneseni su sljedeći podzakonski akti:

- Odluka o izmjenama Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/23),
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o ulaganju sredstava društava za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 25/23),
- Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obliku i sadržaju nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 54/23).

Donošenje Odluke o izmjenama Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj, uslijedilo je nakon ponovljene inicijative Udruženja društava za osiguranje Republike Srpske i izvršene analize u kontekstu novonastalih inflatornih promjena. Na osnovu navedenog, povećana je osnovica za obračun premije osiguranja od autoodgovornosti na 420,55 KM. Navedeno povećanje je i u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske kojim je ukazano na očigledan uticaj opšteg rasta cijena na sektor i usluge osiguranja, te da se očekuje od Agencije da sa povećanom pažnjom prati kretanja u ovim segmentima poslovanja društava za osiguranje, a u cilju zaštite korisnika osiguranja i obezbjeđenja stabilnosti sektora osiguranja.

Na osnovu inicijative Udruženja društava za osiguranje Republike Srpske da se potraživanja za nedospjele premije neisteklih neživotnih osiguranja koriste kao sredstvo za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja i nakon 31.12.2022. godine, Agencija je izvršila analizu te produžila rok za korištenje potraživanja za nedospjele premije neisteklih neživotnih osiguranja do 31.12.2024. godine, te je na osnovu navedenog donesen Pravilnik o izmjenama Pravilnika o ulaganju sredstava društava za osiguranje.

Cilj donošenja Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obliku i sadržaju nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje je usklađivanje sa novim podzakonskim aktom koji reguliše sadržaj i formu obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu. U tom smislu, izvršena je i izmjena sadržaja Izvještaja o promjenama na kapitalu koji društva za osiguranje dostavljaju Agenciji.

Pored navedenog, Agencija je saradivala sa Ministarstvom finansija Republike Srpske u pripremi radnog teksta za izradu novog zakona koji će regulisati poslovanje društava za osiguranje.

2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje

2.2.1. Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja

U periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine, Agencija je, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, razmatrala i rješavala podnesene zahtjeve za:

- brisanje filijale društva za osiguranje iz FBiH iz Registra filijala društava za osiguranje iz FBiH,
- izdavanje dozvole za rad za obavljanje poslova osiguranja u vrstama neživotnih osiguranja definisanih članom 49. stav 2. tačka c. Zakona o društvima za osiguranje,
- izdavanje dozvole za zastupanje u osiguranju, te za upis i brisanje iz Registra zastupnika i posrednika u osiguranju – fizičkih lica,
- izdavanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u registar ovlaštenih aktuara,
- izdavanje saglasnosti za izbor društva za reosiguranje sa sjedištem izvan BiH za zaključivanje ugovora o reosiguranju,
- izdavanje saglasnosti za izbor nezavisnog revizora društva za osiguranje i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom,
- izdavanje saglasnosti društvu za osiguranje za emisiju akcija,
- izdavanje saglasnosti u vezi ulaganja sredstava društva za osiguranje,
- izdavanje saglasnosti za imenovanje lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje,
- izdavanje dozvole društvu za osiguranje iz Republike Srpske, koje je osnovalo filijalu u FBiH, za promjene podataka,
- izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog udjela,
- izdavanje saglasnosti na statut i izmjene statuta društva za osiguranje,
- izdavanje saglasnosti društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom na prospekt i skraćeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda i na njegove izmjene.

Pored toga, Agencija je vršila upise promjena podataka u registrima, davala mišljenja u vezi s primjenom propisa iz osiguranja, te izdavala izvode iz registara Agencije i potvrde/dokumente sa traženim podacima za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i u druge svrhe.

U vezi sa izdavanjem dozvola za rad, ovlaštenja, te upisa i brisanja iz registara koje Agencija vodi u skladu sa zakonom, vođeno je 88 postupaka, a čija struktura je data u *Tabeli 3*.

U skladu sa zakonskim ovlaštenjima Agencija je, u izvještajnom periodu, razmatrala 58 zahtjeva za izdavanje saglasnosti učesnicima na tržištu osiguranju, izvršila 14 upisa promjena u registrima, te izdala 21 mišljenje (tumačenje) u vezi sa primjenom propisa iz osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja i 62 potvrde/dokumenta/izvoda iz registra za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i u druge svrhe, a što je predstavljeno u *Tabeli 4*.

Tabela 3: Pregled izdatih dozvola, ovlaštenja, te upisa i brisanja iz registra učesnika na tržištu osiguranja, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine

R.B.	Opis	Broj	Subjekt/Napomena	Stanje na dan 30.06.2023. godine
1.	Brisanje filijale društva za osiguranje iz FBiH iz Registra filijala društava za osiguranje iz FBiH	1 društvo za osiguranje iz FBiH	Central osiguranje d.d. Sarajevo (statusna promjena spajanje uz pripajanje Asa Central osiguranje d.d)	9 filijala društava za osiguranje iz FBiH
2.	Izdavanje dozvole za rad za obavljanje poslova osiguranja u vrstama neživotnih osiguranja definisanih članom 49. stav 2. tačka c. Zakona o društvima za osiguranje	1 društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj	Osiguranje Aura a.d. Banja Luka	14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj
3.	Izdavanje dozvola za zastupanje i posredovanje u osiguranju, te upis i brisanje iz Registara zastupnika i posrednika/brokera u osiguranju	45 zastupnika upisana u Registar zastupnika u osiguranju - fizička lica	<i>Aktuelni podaci o zastupnicima u osiguranju su dostupni na internet stranici Agencije</i>	590 zastupnika u osiguranju - fizička lica ⁴ od čega je 63 preduzetničke radnje
		24 zastupnika brisana iz Registra zastupnika u osiguranju – fizička lica		
3.	Izdavanje dozvola za zastupanje i posredovanje u osiguranju, te upis i brisanje iz Registara zastupnika i posrednika/brokera u osiguranju	8 preduzetničkih radnji upisano u Registar zastupnika u osiguranju - fizička lica	<i>Aktuelni podaci o brokerima u osiguranju su dostupni na internet stranici Agencije</i>	12 brokera u osiguranju - fizička lica
		5 preduzetničkih radnji brisane iz Registra zastupnika u osiguranju - fizička lica		
3.	Izdavanje dozvola za zastupanje i posredovanje u osiguranju, te upis i brisanje iz Registara zastupnika i posrednika/brokera u osiguranju	3 brokera u osiguranju brisana iz Registra brokera u osiguranju – fizička lica		
4.	Izdavanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u Registar ovlašćenih aktuara	1 ovlašćeni aktuar	<i>Aktuelni podaci o ovlašćenim aktuarima su dostupni na internet stranici Agencije</i>	41 aktuar

Izvor: Baza podataka Agencije

⁴ Broj registrovanih zastupnika upisanih u Registar zastupnika – fizička lica obuhvata i broj zastupnika registrovanih kao preduzetnička radnja za zastupanje u osiguranju

Tabela 4: Saglasnosti, upisi promjena podataka u registrima kod Agencije, mišljenja i potvrde, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine

R.B.	Opis	Broj
1.	Saglasnost za zaključivanje ugovora o reosiguranju sa inostranim reosiguravačem	7 zahtjeva (6 pozitivno riješeni, 1 odbačen)
2.	Saglasnost za izbor nezavisnog revizora društva za osiguranje i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	10 zahtjeva (9 pozitivno riješeni, 1 negativno riješen)
3.	Saglasnost društvu za osiguranje za emisiju akcija: – povećanje osnovnog kapitala – smanjenje osnovnog kapitala	6 zahtjeva za povećanje kapitala (pozitivno riješeni) 1 zahtjev za smanjenje kapitala (pozitivno riješen)
4.	Saglasnost u vezi ulaganja sredstava društava za osiguranje	18 zahtjeva (16 pozitivno riješeni, 1 zahtjev u toku, 1 zahtjev povučen)
5.	Saglasnost za imenovanje lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje	5 zahtjeva (2 pozitivno riješena, 3 postupka obustavljena)
6.	Dozvola društvu iz RS, koje je osnovalo filijalu u FBiH, za promjene podataka	3 zahtjeva (pozitivno riješeni)
7.	Saglasnost za sticanje kvalifikovanog udjela u društvu za osiguranje	1 zahtjev (pozitivno riješen)
8.	Saglasnost na prospekt i skraćeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda i na njegove izmjene	1 zahtjev (pozitivno riješen)
9.	Saglasnost na statut i izmjene statuta društava za osiguranje	6 zahtjeva (pozitivno riješeni)
10.	Upis promjena podataka u registrima kod Agencije	14 upisa
11.	Mišljenja (tumačenja), odgovori i informacije u vezi sa primjenom propisa iz osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja	21 mišljenje/informacije/odgovora na pitanje
12.	Potvrde/dokumenti/izvodi iz registra za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki	62 potvrde/dokument/izvod iz registra

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2. Nadzorne aktivnosti

Nadzorne aktivnosti Agencije provode se prema standardizovanim supervizorskim metodologijama, koje se revidiraju i usklađuju sa stečenim iskustvima u praksi i međunarodnim standardima supervizije osiguranja.

U izvještajnom periodu, nadzorne aktivnosti Agencije su se zasnivale na posrednom (u prostorijama Agencije) i neposrednom (u prostorijama učesnika na tržištu osiguranja) nadzoru poslovanja učesnika na tržištu osiguranja.

2.2.2.1. Posredni nadzor

Aktivnosti posrednog nadzora, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine, obavljane su:

- kontinuiranom analizom finansijskih i drugih izvještaja, poslovne dokumentacije, te ostalih podataka i evidencija koje su učesnici na tržištu osiguranja dužni da vode ili da dostavljaju Agenciji, na način i u rokovima propisanim odredbama zakona i podzakonskih akata Agencije, odnosno kroz aktivnosti posrednog kontinuiranog nadzora i
- vanredno, na osnovu posrednih saznanja ili po prijavi o nesolidnom, nepravilnom ili nezakonitom poslovanju ili postupanju učesnika na tržištu osiguranja, kada Agencija ocijeni da postoji potreba za hitno djelovanje u cilju zaštite interesa osiguranika i trećih oštećenih lica, a

nadzor je moguće operativno izvršiti bez neposrednog odlaska na lice mjesta – posredni vanredni nadzor.

a) Posredni kontinuirani nadzor

U okviru aktivnosti posrednog kontinuiranog nadzora sačinjen je veći broj informacija/analiza i mišljenja, prikazanih u *Tabeli 5*, a u kojima su:

- izvršene analize pojedinih segmenata poslovanja učesnika na tržištu osiguranja i
- identifikovani osnovni rizici u poslovanju pojedinih učesnika na tržištu osiguranja.

Navedene informacije/analize i mišljenja sadrže i prijedloge za dalje nadzorne aktivnosti i/ili mjere Agencije.

Tabela 5: Informacije/analize, mišljenja iz kontinuiranog nadzora u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine

R.B.	Opis	Nadzirani subjekt
1.	Informacija o kapitalu i ispunjavanju zahtjeva adekvatnosti kapitala društava za osiguranje na dan 31.12.2022. i 31.03.2023. godine	Sva društva za osiguranje iz RS
2.	Informacija o obračunu i ulaganju sredstava za pokriće tehničkih rezervi na dan 31.12.2022. i 31.03.2023. godine	Sva društva za osiguranje iz RS
3.	Informacija o izvršenoj analizi izvještaja nezavisnih revizora za 2022. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
4.	Informacija o izvršenom nadzoru nerevidiranih finansijskih, nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje dostavljenih za period 01.01. do 31.12.2022. godine	Sva društva za osiguranje iz RS
5.	Informacija o izvršenoj kontroli sadržaja izvještaja o poslovanju društava za osiguranje za 2022. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
6.	Informacija o tekućim zaduženjima društava za osiguranje sa stanjem na dan 31.12.2022. godine prema podacima iz Centralnog registra kredita BiH	Sva društva za osiguranje iz RS
7.	Informacija o analizi mjesečnih izvještaja o premiji, štetama i likvidnosti društava za osiguranje za period 01.01. do 31.12.2022. godine, te mjesečnih izvještaja za 2023. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
8.	Informacija o izvršenoj kontroli primjene uslova i tarifa neživotnih osiguranja kod ugovora zaključenih sa ugovornim organima u postupcima javnih nabavki u periodu 01.01. do 30.09.2022, 01.01. do 31.12.2022. i 01.01. do 31.03.2023. godine	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
9.	Informacija o izvršenoj kontroli usklađenosti podataka iz dostavljenih izvještaja o ugovorima o osiguranju zaključenih u postupcima javnih nabavki, za period 01.01. do 31.12.2022. godine sa podacima objavljenim na potralu javnih nabavki BiH	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
10.	Informacija o izjašnjenju društava za osiguranje u vezi sa neusaglašenošću podataka po pitanju broja provedenih postupaka javnih nabavki, iznosa premije osiguranja i vrste provedenih postupaka u periodu 01.01. do 31.12.2022. godine	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
11.	Informacija o prodajnim mjestima društava za osiguranje na tržištu Republike Srpske sa stanjem na dan 27.03.2023. godine	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
12.	Informacija o usklađivanju podataka po zaključenim ugovorima koje društva za osiguranje iz Republike Srpske i filijale društava za osiguranje iz FBiH imaju sa posrednicima/zastupnicima	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
13.	Informacija o usklađenosti dostavljenih podataka iz baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju za 2022. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava za osiguranje iz FBiH
14.	Informacija o raspodjeli bruto premije osiguranja sa maksimalnim stopama režijskog dodatka i o visini maksimalnog samoprdržaja za 2023. godinu	Sva društva za osiguranje iz RS
15.	Informacija o osnovnim pokazateljima poslovanja posrednika i zastupnika u osiguranju u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine	Svi zastupnici i brokери u osiguranju
16.	Informacija o osnovnim pokazateljima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti kod obveznika provođenja mjera u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine	Obveznici provođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti
17.	Informacija o izvršenoj kontroli finansijskih, nadzornih i statističkih izvještaja za period 01.01. do 31.12.2022. godine	Zaštitni fond Republike Srpske

R.B.	Opis	Nadzirani subjekt
18.	Informacija o nesolidnom, nepravilnom ili nezakonitom poslovanju subjekata nadzora i evidentiran značajan rast premije obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	3 društva za osiguranje iz RS 2 filijale društava za osiguranje iz FBiH
19.	Informacija o obezbjeđenju sredstava za pokriće tehničkih rezervi, likvidnosti i isplati odštetnih zahtjeva u društvu za osiguranje	1 društvo za osiguranje iz RS
20.	Informacija o izvršenoj kontroli primjene odluke koja propisuje zajedničku tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj u društvu za osiguranje	2 društva za osiguranje iz RS 1 filijala društava za osiguranje iz FBiH
21.	Mišljenje u vezi proširenja dozvole za rad u vrstama neživotnih osiguranja	1 društvo za osiguranje iz RS
22.	Mišljenje na stanje adekvatnosti kapitala i uslova i tarifa društva za osiguranje u vezi proširenja dozvole za rad	1 društvo za osiguranje iz RS
23.	Mišljenje na akte poslovne politike društva za osiguranje u vezi sa zahtjevom za proširenje dozvole za rad za vrste osiguranja za koje filijala društva za osiguranje iz FBiH u RS nema dozvolu	1 filijala društva za osiguranje iz FBiH
24.	Informacija o uočenim nezakonitostima i nepravilnostima u vezi sa ulaganjem sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda, te adekvatnosti kapitala na dan 31.03.2023. godine	4 društva za osiguranje iz RS
25.	Mišljenje na emisiju akcija	5 društava za osiguranje iz RS (7 zahtjeva)
26.	Mišljenje na odluku za sticanje kvalifikovanog udjela u društvu za osiguranje	1 društvo za osiguranje iz RS
27.	Mišljenje na izbor ovlašćenog revizora	8 društava za osiguranje iz RS (9 zahtjeva) 1 društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom
28.	Mišljenje na plan poslovanja	2 društva za zastupanje u osiguranju iz RS
29.	Mišljenje o sadržaju nacrtu prospekta i skraćenog prospekta dobrovoljnog penzijskog fonda	Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom
30.	Informacija o osnovnim pokazateljima poslovanja za period 01.01. do 31.12.2022. godine	Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom i dobrovoljni penzijski fond

Izvor: Baza podataka Agencije

b) Posredni (vanredni) nadzor

Na osnovu informacija i analiza iz kontinuiranog posrednog nadzora, Agencija je pokrenula 3 posredna vanredna nadzora i to kod:

- 2 društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i
- 1 filijale društva za osiguranje sa sjedištem u FBiH.

Predmet nadzora je primjena Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj⁵.

2.2.2.2. Neposredni nadzor

a) Neposredni (redovni) nadzor društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH

U skladu sa Planom redovnog nadzora za 2023. godinu, Agencija je pokrenula neposredni nadzor kod:

- 2 društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i
- 1 filijale društva za osiguranje sa sjedištem u FBiH.

U ovom izvještajnom periodu, nadzor je bio usmjeren na provjeru:

- rada organa upravljanja,
- ugovora o zastupanju i posredovanju u osiguranju, te poslovanja sa zastupnicima i posrednicima u osiguranju,
- finansijskog i računovodstvenog aspekta poslovanja (transakcije sa povezanim licima, procjena bilansnih i vanbilansnih pozicija sa aspekta primjene podzakonskog propisa Agencije, visina i pokrivenost troškova sprovođenja osiguranja, finansijski i drugi izvještaji društva),
- akata poslovne politike,
- procesa i ažurnosti rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma,
- politike saosiguranja i reosiguranja,
- obračuna margine solventnosti, kapitala i adekvatnosti kapitala,
- obračuna tehničkih rezervi,
- ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda,
- primjene tarifa i uslova osiguranja kod zaključivanja ugovora o osiguranju i
- usklađenosti organizacije i poslovanja filijale društva za osiguranje sa sjedištem u FBiH sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Pored navedenog, u ovom izvještajnom periodu, završeno je i 8 nadzora učesnika na tržištu osiguranja koji su pokrenuti u 2022. godini, te provedene završne nadzorne aktivnosti redovnih nadzora pokrenutih kod dva društva za osiguranje u decembru 2022. godine.

b) Neposredni (redovni) nadzor zastupnika i brokera u osiguranju

U skladu sa Planom redovnog nadzora za 2023. godinu, Agencija je pokrenula neposredni nadzor kod:

- 2 društva za zastupanje u osiguranju sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Nadzor zastupnika u osiguranju bio je usmjeren na provjeru:

⁵„Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15, 84/18, 75/22, 118/22 i 20/23

- statusnih promjena, organizacije i kadrovske osposobljenosti,
- predugovornog i ugovornog informisanja osiguranika,
- poslovnih evidencija,
- poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja i
- primjena propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

v) Neposredni (vanredni) nadzor

U izvještajnom periodu Agencija je pokrenula neposredni vanredni nadzor i to kod:

- 1 društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj,
- 1 filijale društva za osiguranje iz FBiH i
- 1 preduzetnika u osiguranju.

Predmet nadzora je primjena Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj, neposrednim uvidom na prodajnim mjestima.

Na osnovu aktivnosti neposrednog i posrednog nadzora, koje su završene do kraja izvještajnog perioda, izrečen je veći broj različitih nadzornih mjera.

2.2.2.3. Mjere nadzora

U narednoj tabeli dat je sumarni prikaz izrečenih mjera nadzora, izdatih prekršajnih naloga i podnesenih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine.

Tabela 6: Izrečene mjere nadzora, izdati prekršajni nalози i podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine

R. B.	Vrsta mjere	Učesnici na tržištu
1.	Nalog za otklanjanje nezakonitosti/nepravilnosti	
	Donošenje plana mjera za obezbjeđivanje ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i poboljšanja likvidnosti	1 društvo za osiguranje iz RS
	Usklađivanje ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi	1 društvo za osiguranje iz RS
	Nalog društvu da osigura nekretnine koje služe za pokriće tehničkih rezervi u drugom društvu za osiguranje ili da u potpunosti izvrši transfer rizika na reosiguravača	1 društvo za osiguranje iz RS
	Mjere u vezi obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala	1 društvo za osiguranje iz RS
	Dostavljanje izvještaja Agenciji u slučaju utvrđene nelikvidnosti u roku i na način propisan podzakonskim aktom	1 društvo za osiguranje iz RS
	Dostavljanje plana aktivnosti za naplatu dospjelih potraživanja po zajmovima odobrenim povezanim licima, te dostavljanje Agenciji izvještaja o naplati potraživanja	1 društvo za osiguranje iz RS
	Uređenje procesa rješavanja odštetnih zahtjeva	2 društva za osiguranje iz RS
	Isplata obaveza po osnovu odštetnih zahtjeva u propisanom roku	3 društva za osiguranje iz RS
	Poštivanje usvojenih akata poslovne politike (primjena pojedinih odredbi iz tarifa osiguranja)	2 društva za osiguranje iz RS 2 filijale društva za osiguranje iz FBiH
	Dostavljanje akata poslovne politike u skladu sa podzakonskim propisima	1 društvo za osiguranje iz RS 1 filijala društava za osiguranje iz FBiH
	Usklađivanje poslovanja sa propisima koji regulišu zastupanje i posredovanje u osiguranju	2 društva za osiguranje iz RS
	Poštivanje uslova i tarifa obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	3 društva za osiguranje iz RS 2 filijale društva za osiguranje iz FBiH

R. B.	Vrsta mjere	Učesnici na tržištu
	Nalog za procjenu bilansnih i vanbilansnih pozicija u skladu sa propisima	1 društvo za osiguranje iz RS
	<i>Ostale mjere (obezbjedivanje dokumentacije o predmetu osiguranja i rizicima koji se preuzimaju, knjiženja u skladu sa propisima iz oblasti računovodstva, dostavljanje obavještenja o zakazivanju sjednice skupštine akcionara, dostavljanje izvještaja o postupanju u vezi sa pritužbama, usklađivanje podataka iskazanih u izvještajima sa podacima u poslovnim knjigama, postupanje u skladu sa pravilima preuzimanja rizika, na ugovorima o osiguranju navesti na osnovu kojih uslova su isti zaključeni, obustava prakse preuzimanja rizika iz vrste osiguranje za koju nema dozvolu za rad, dostavljanje zaključenih ugovora o reosiguranju, primjena politike saosiguranja i reosiguranja, rezervacije za nastale prijavljene štete vrši u skladu sa propisima i određenim metodama, te sprovođenje internog kontrolnog postupka rezervisanja nastalih prijavljenih šteta, obračun prenosne premije u skladu sa propisima, dostavljanje dokaza o izvršenju mjera)</i>	3 društva za osiguranje iz RS (18 naloga) 2 filijale društva za osiguranje iz FBiH-(2 naloga)
2.	Prekršajni nalozi (prema društvu i odgovornom licu)	
	Nedostavanje obavještenja, izvještaja, podataka i akata	1 filijala društva za osiguranje iz FBiH
3.	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (prema društvu i odgovornom licu)	
	Nepoštivanje odredbi Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju u pogledu zaključivanja ugovora o obaveznom osiguranju (član 10. stav 1)	2 društva za osiguranje iz RS (3 zahtjeva)
	Nepoštivanje zakonskih rokova u vezi rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva	2 društva za osiguranje iz RS (2 zahtjeva)

Izvor: Baza podataka Agencije

3. AKTIVNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM POTROŠAČA U OSIGURANJU

Zaštita potrošača je zapravo zaštita fizičkog lica koje kupuje ili koristi usluge za svoje potrebe i za potrebe svog domaćinstva ili kome je upućena ponuda za određenu uslugu, pri čemu nadležni organi imaju obavezu i odgovornost za promovisanje, unapređivanje i ostvarivanje prava potrošača.

Korisnik usluga osiguranja je ugovarač osiguranja, osiguranik, korisnik osiguranja iz ugovora o osiguranju i treće oštećeno lice iz osnova osiguranja od građanske odgovornosti za štetu.

U pogledu zaštite prava potrošača u korišćenju finansijskih usluga koje obuhvataju usluge osiguranja, primjenjuju se odredbe posebnih propisa⁶, a subjekt odgovoran za zaštitu potrošača/korisnika usluga osiguranja u Republici Srpskoj je Ombudsman u osiguranju.

Pored nadzornih i regulatornih aktivnosti, koje su indirektno usmjerene na zaštitu potrošača u osiguranju, Agencija se zaštitom potrošača bavila i u direktnoj komunikaciji sa potrošačima preko stručnih službi Agencije, kao i preko Ombudsmana u osiguranju.

Potrošači su se obraćali Agenciji podnošenjem pritužbi, žalbi, upita, zahtjeva za nadzor i drugih podnesaka, te putem posebne e-mail adrese (*potrosaci@azors.rs.ba*) otvorene u svrhu informisanja potrošača o svim bitnim pitanjima vezanim za oblast osiguranja.

Ističemo da Agencija ne može da preduzima radnje kojima se miješa u nadležnosti društva za osiguranje za utvrđivanje obaveze na isplatu odštete ili osigurane sume, visine isplaćenih ili spornih iznosa, kao ni radnje kojima se upliće u sudski postupak u pojedinačnim slučajevima. Takođe, Agencija ne može davati savjete ni preporuke u vezi sa uslugama osiguranja npr. koji ugovor o osiguranju je najbolje zaključiti i sa kojim društvom za osiguranje. Pored toga, Pravilnikom o ombudsmanu u osiguranju u Republici Srpskoj⁷ (u daljem tekstu: Pravilnik o ombudsmanu) propisano je da Ombudsman ne može da utiče na zaključeni ugovor o osiguranju, vrstu i obim osiguravajućeg pokrića, te visinu naknade iz ugovora, odnosno visinu odštete iz osnova osiguranja (član 6. stav 2. Pravilnika o ombudsmanu).

3.1. Ombudsman u osiguranju

Djelokrug i način rada Ombudsmana u osiguranju utvrđen je Zakonom o društvima za osiguranje, Statutom Agencije⁸, Pravilnikom o ombudsmanu, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u Agenciji i Kodeksom poslovne etike društava za osiguranje⁹.

Ombudsman u osiguranju uspostavljen je Zakonom o društvima za osiguranje¹⁰. Ombudsman omogućava da se određene nesuglasice mogu riješiti brzo i sa minimumom formalnosti od strane nezavisnih lica. Pravila i pravilnike koji se odnose na rad Ombudsmana u osiguranju donosi Agencija, ali je Ombudsman u osiguranju u svom radu nezavisan od Agencije i u postupcima koje vodi ne djeluje kao zastupnik Agencije.

Ombudsman u osiguranju je uspostavljen sa ciljem da omogući vansudsko razrješenje sporova i nesuglasica iz i povezanih sa ugovorom o osiguranju, koji nastaju između društva za osiguranje/Zaštitnog fonda Republike Srpske, sa jedne, i ugovarača osiguranja, osiguranika, korisnika osiguranja i trećeg oštećenog lica, sa druge

⁶ Član 120. i 152. Zakona o zaštiti potrošača („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 6/12, 63/14, 18/17 i 90/21);

⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 2/19, 75/22 i 94/22;

⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 2/15, 76/16, 89/19 i 35/21;

⁹ objavljen na internet stranici Agencije;

¹⁰ Član 25. Zakona o društvima za osiguranje;

strane. U postupku po prigovorima osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica Ombudsman u osiguranju razmatra usaglašenost postupanja društava za osiguranje sa standardima i dobrim praksama u osiguranju i Kodeksom poslovne etike i posreduje između strana u sporu s ciljem postizanja sporazuma o vansudskom poravnanju¹¹.

Postupak kod Ombudsmana u osiguranju ne podliježe formalnim procesnim pravilima, a u slučaju posredovanja između strana u sporu, Ombudsman u osiguranju shodno primjenjuje načela medijacijskog postupka.

Razlozi zbog kojih su se korisnici usluga osiguranja obraćali Ombudsmanu u osiguranju, u periodu od 01.01. do 30.06.2023. godine, su sljedeći:

- pitanja u vezi sa zakonskim rokovima za rješavanje po podnesenim zahtjevima;
- pitanja kako da ostvare prava iz osiguranja;
- nezadovoljstvo visinom ponuđene naknade štete/odštete;
- neblagovremene isplate ili neplaćanje utvrđene visine naknade štete/odštete;
- nezadovoljstvo u pogledu obrazloženosti načina utvrđivanja visine naknade štete/odštete;
- nezadovoljstvo načinom komunikacije društava za osiguranje u postupku obrade zahtjeva za naknadu štete/odštetnog zahtjeva;
- nezadovoljstvo isplatom utvrđenog dijela naknade štete/odštete bez saglasnosti oštećenog/osiguranika;
- ostvarivanje prava po osnovu osiguranja lica od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode i
- nezadovoljstvo utvrđenim stepenom invalidnosti kod osiguranja lica od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode.

U izvještajnom periodu zaprimljeno je 42 pisana podneska (prigovori/zahtjevi za vansudsko rješavanje sporova, pritužbe i drugi pisani podnesci). Pored navedenog, stranke/potrošači u osiguranju su se obraćali dolaskom u prostorije Agencije i putem telefona i/ili elektronske pošte, te dobile odgovarajuće informacije i savjete. Na taj način ostvareno je 56 konsultacija.

3.1.1. Aktivnosti u vezi sa prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje sporova iz osiguranja

Od 42 zaprimljena prigovora¹² (pri čemu su dva prigovora protokolirana pod dva broja upisnika), uslove za postupanje Ombudsmana ispunilo je 36 prigovora, jer za četiri predmeta nije nadležan Ombudsman u osiguranju.

U narednoj tabeli data je struktura pisanih prigovora po vrstama osiguranja.

¹¹ Član 1. Pravilnika o ombudsmanu;

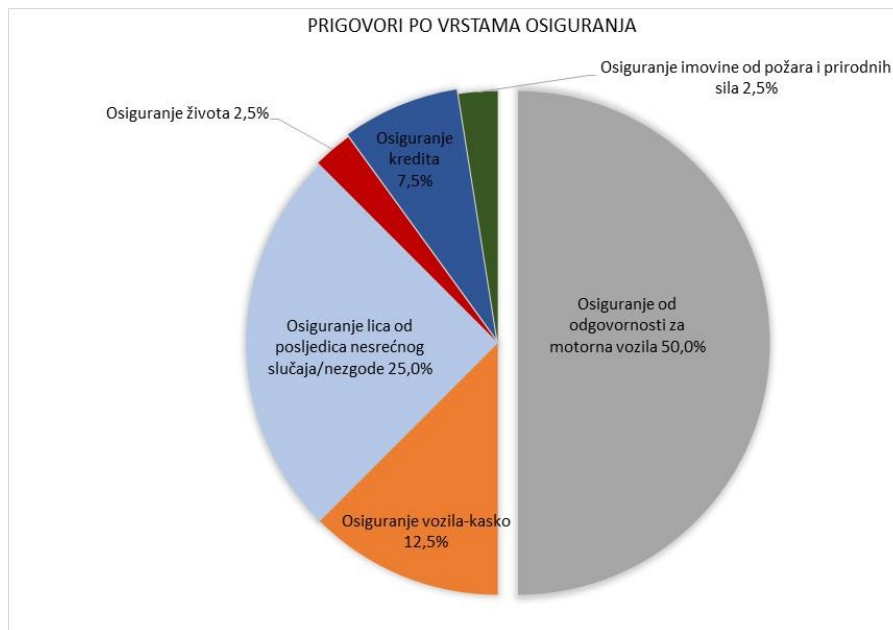
¹² Prigovor je akt kojim se pokreće postupak vansudskog rješavanja spora iz osiguranja kod Ombudsmana. Procesna pretpostavka da se ovaj postupak pokrene je, između ostalog, da se stranka prethodno obratila društvu za osiguranje u internom žalbenom postupku, prigovorom / žalbom / pritužbom povodom podnesenog odštetnog zahtjeva / zahtjeva za isplatu naknade iz osiguranja, da nije zadovoljna kako je njen zahtjev riješen, a sa ciljem da izbjegne sudski postupak;

Tabela 7: Struktura prigovora/zahjeva po vrstama osiguranja

R.B.	Vrsta osiguranja	30.06.2022.		30.06.2023.	
		Broj prigovora	(%)	Broj prigovora	(%)
1.	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	17	46,0	20	50,0
2.	Osiguranje vozila-kasko	2	5,4	5	12,5
3.	Osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode	12	32,4	10	25,0
4.	Osiguranje života	4	10,8	1	2,5
5.	Osiguranje kredita	1	2,7	3	7,5
6.	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	1	2,7	1	2,5
UKUPNO:		37	100,0	40	100,0

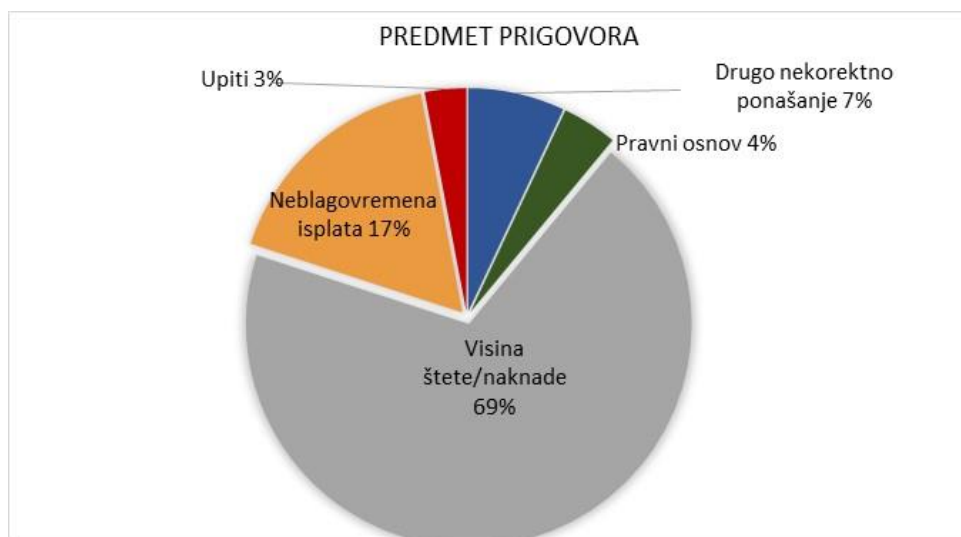
Izvor: Baza podataka Agencije

U izvještajnom periodu najveći broj prigovora se odnosio na osiguranje od odgovornosti za motorna vozila.

Grafikon 2: Prigovori po vrstama osiguranja

U izvještajnom periodu predmet prigovora je najčešće bila visina štete, odnosno naknade isplaćene po odštetnom zahtjevu.

Grafikon 3: Predmet prigovora

Međutim, Ombudsman u osiguranju nema ovlaštenja da se upušta u utvrđivanje visine naknade štete, koje pravo pripada isključivo društvu za osiguranje ili eventualno sudu¹³. Zbog navedenog ograničenja, u izvještajnom periodu najviše je donijeto akata kojima Ombudsman u osiguranju konstatuje da društvo nije prekršilo Kodeks poslovne etike i dobre prakse u osiguranju.

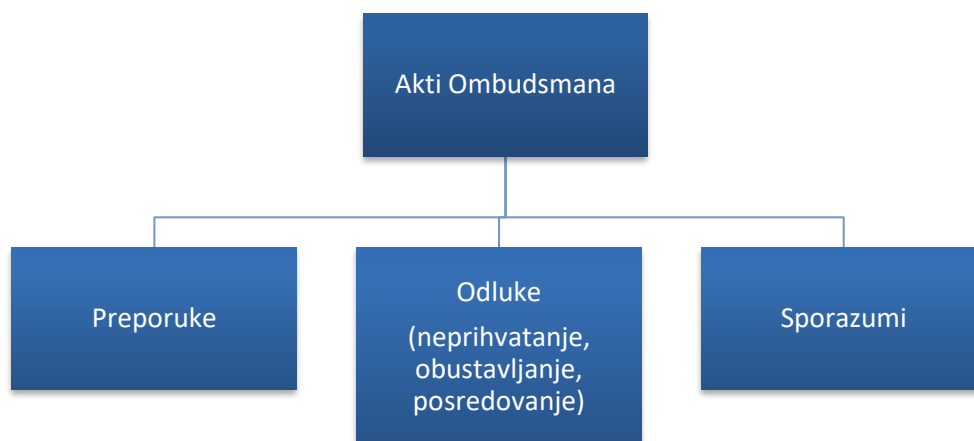
Nakon što ispita činjenice i okolnosti postupanja društva sa aspekta primjene Kodeksa poslovne etike, relevantnih propisa i dobre prakse u osiguranju, Ombudsman u osiguranju može donijeti¹⁴:

- pisanu preporuku, ako utvrdi da je društvo prekršilo Kodeks poslovne etike, standarde i dobre prakse u osiguranju;
- prijedlog za posredovanje/medijaciju, u slučajevima kada nije utvrđeno kršenje Kodeksa poslovne etike, standarda i dobre prakse u osiguranju, a ocijeni da postoji razumna mogućnost da se spor razriješi posredovanjem Ombudsmana u osiguranju.

Ombudsman u osiguranju može donositi i odluke:

- o neprihvatanju prigovora¹⁵;
- o obustavljanju postupka¹⁶;
- o posredovanju radi razrješenja spora¹⁷.

U slučaju da strane pristanu na posredovanje Ombudsmana u osiguranju, te ukoliko postignu sporazum, Ombudsman u osiguranju pomaže u formulisanju sporazuma o vansudskom poravnanju. Sporazum postignut pred Ombudsmanom u osiguranju obavezuje strane potpisnice¹⁸.

Grafikon 4: Vrste akata Ombudsmana u osiguranju

U narednoj tabeli dat je pregled načina rješavanja po prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i podaci o drugim pisanim podnescima, uz napomenu da dva predmeta nisu okončana, odnosno u toku je postupak rješavanja.

¹³ Član 6. stav 2. Pravilnika o ombudsmanu;

¹⁴ Član 14. Pravilnika o ombudsmanu;

¹⁵ Član 11. Pravilnika o ombudsmanu;

¹⁶ Član 16. Pravilnika o ombudsmanu;

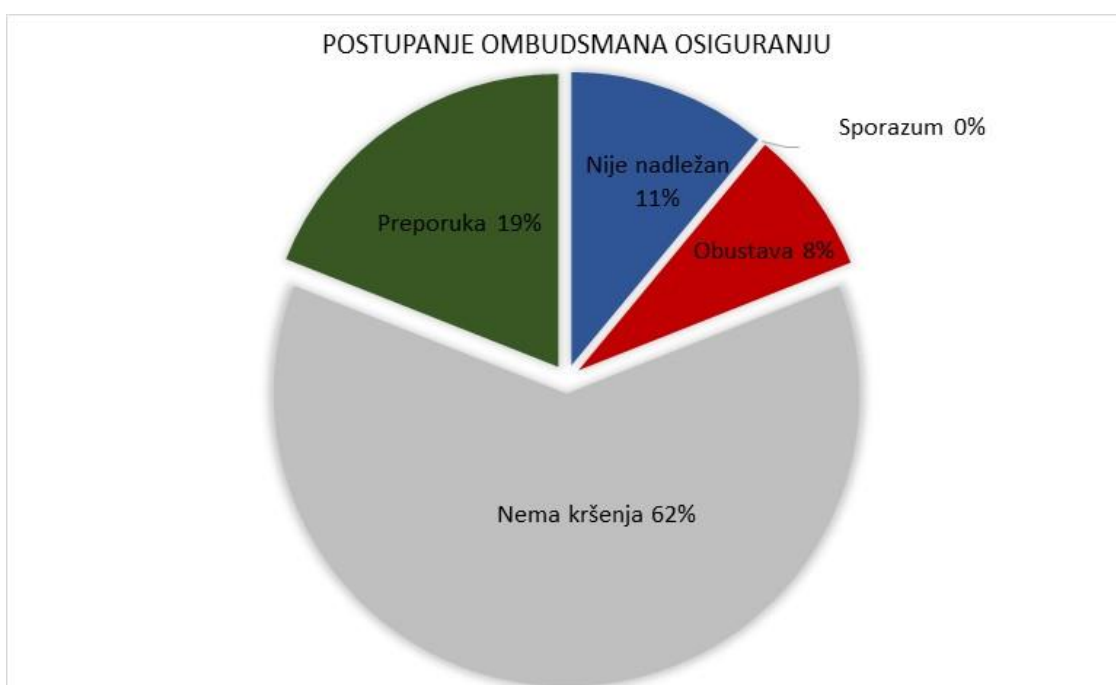
¹⁷ Član 17. Pravilnika o ombudsmanu;

¹⁸ Član 17. do 20. Pravilnika o ombudsmanu;

Tabela 8: Pregled rješavanja Ombudsmana u osiguranju po prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i drugim pisanim podnescima

Način rješavanja	Broj
Donesena odluka kojom je utvrđeno kršenje Kodeksa poslovne etike i data preporuka društvu za osiguranje da isto otkloni; stranci predložen način rješavanja spora, održana medijacija, postignut sporazum, stranka odustala jer je spor riješen prije formalne preporuke Ombudsmana, odgovori u vezi nesuglasice/spora i sl.	9
Nije u nadležnosti Ombudsmana (prigovori pravnih lica, traženo da meritorno riješi spor, vodi se sudski postupak, zahtjevi drugih lica koji ne proizilaze iz osiguranja, preuranjen prigovor)	4
Konstatovano da društvo za osiguranje nije prekršilo Kodeks poslovne etike	25
Proslijeđeno na nadzor stručnim službama Agencije	-
Obustavljen postupak	2
Proslijeđeno Ombudsmanu FBiH	-
Prigovori / zahtjevi za vansudsko rješavanje sporova ukupno:	40
Odgovori na pritužbe, obavještenja i dr. pisane podneske	6
Drugi podnesci ukupno:	6
UKUPNO:	46

Izvor: Baza podataka Agencije

Grafikon 5: Akti Ombudsmana u osiguranju

3.1.2. Edukacija potrošača u osiguranju

Ombudsman u osiguranju je bio predavač na jednodnevnom pripremno - edukacijskom programu za polaganje stručnog ispita za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju, u organizaciji Agencije, sa temom „Zaštita potrošača korisnika usluga osiguranja, Kodeks poslovne etike i Ombudsman u osiguranju“.

3.1.3. Unapređenje regulatornog okvira

U radu Ombudsmana u osiguranju zaprimljeno je nekoliko prigovora podnijetih od strane pravnih lica, a učestali su i telefonski upiti zastupnika pravnih lica. Uvidom u akte društava za osiguranje (odluke/odgovore društva na uloženi zahtjev/prigovor/žalbu), a povodom kojih se podnose prigovori, kao i na osnovu usmenih

informacija od zastupnika pravnih lica, uočeno je da se u aktima društava za osiguranje, upućenim pravnim licima, navodi da stranka ima pravo da se obrati Ombudsmanu u osiguranju.

Članom 4. Pravilnika o ombudsmanu propisano je da su strane u postupku kod Ombudsmana u osiguranju podobni podnosilac prigovora i društvo za osiguranje koje posluje u Republici Srpskoj i upisano je u registar koji vodi Agencija, a članom 5. stav 1. Pravilnika propisano je da je podobni podnosilac prigovora fizičko lice.

Kod ovakvog stanja stvari, a sa ciljem potpunog i tačnog informisanja stranaka, kako bi se izbjeglo dovođenje u zabludu pravnih lica u pogledu zaštite njihovih prava, Ombudsman u osiguranju je donio Opštu preporuku (broj: 06-603-1/23 od 23.01.2023. godine) kojom su sva društva za osiguranje i sve filijale društava za osiguranje iz FBiH, obavezani da se u aktima (odluke ili odgovori na uloženi zahtjev/prigovor/žalbu) upućenim pravnim licima, ne može navoditi da stranka ima pravo da se obrati Ombudsmanu u osiguranju, jer je takva pravna pouka suprotna odredbi člana 5. stav 1. Pravilnika.

Navedena Opšta preporuka dostavljena je svim društvima za osiguranje upisanim u registar koji vodi Agencija, a objavljena je i na internet stranici Agencije, u rubrici „Ombudsman“.

Važeći Zakon o društvima za osiguranje sadrži samo dvije odredbe koje se odnose na Ombudsmana u osiguranju (član 25. i član 77a), zbog čega je neophodno redefinisati postojeće zakonske odredbe (npr. u posebnom poglavlju), na način da se određene odredbe Pravilnika o ombudsmanu „prenesu“ u zakon, te da se izvrši usklađivanje sa zakonskim propisima o ombudsmanu za bankarski sistem.

U tom smislu sačinjeni su prijedlozi izmjena/dopuna zakona i proslijeđeni na dalje postupanje.

3.1.4. Druge aktivnosti Ombudsmana u osiguranju od značaja za korisnike usluga osiguranja

U cilju uspostavljanja saradnje sa drugim ombudsmanima, održani su odvojeni sastanci sa Ombudsmanom u bankarstvu Republike Srpske i sa Ombudsmanom u osiguranju Federacije BiH.

Na sastancima je dogovoreno održavanje radionice svih ombudsmana u finansijskom sektoru. Naime, zaštita korisnika finansijskih usluga predmet je interesovanja kako domaće, tako i međunarodne stručne javnosti, a značaj ovog pitanja dodatno je naglašen nakon izbijanja svjetske finansijske krize, i to ne samo iz ugla nesporne potrebe zaštite korisnika, već i sa aspekta očuvanja stabilnosti cjelokupnog finansijskog sektora.

Planirano je da se radionica održi u drugoj polovini ove godine, a tom prilikom će biti prezentovana iskustva u radu svih ombudsmana i dogovoriće se dalji oblici saradnje, sa ciljem efikasnije zaštite potrošača/korisnika finansijskih usluga, odnosno usluga osiguranja i usluga bankarstva.

4. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

4.1. Unapređenje supervizorskih praksi

Unapređenje i standardizacija supervizorskih aktivnosti i radnih procesa su kontinuirane aktivnosti Agencije, koje su, u izvještajnom periodu, prvenstveno bile usmjerene na razmatranje mogućnosti i implikacija implementacije međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja 9 i 17 (IFRS 9 i IFRS 17), te novog regulatornog okvira Solventnost II¹⁹.

U okviru razvojnih aktivnosti, u izvještajnom periodu, Agencija je donijela novi Strateški okvir za prelazak na regulatorni okvir zasnovan na Solventnosti II, a u cilju aktuelizacije Strateškog okvira pripreme za prelazak na regulatorni okvir zasnovan na Solventnosti II, koji je Agencija donijela u novembru 2018. godine i u okviru kojeg je u prethodnom periodu djelovala. Navedena aktivnost je zasnovana i na zaključku sa 176. sjednice Vlade Republike Srpske, održane dana 30.06.2022. godine, a u vezi čije realizacije je Agencija vršila konsultacije sa Ministarstvom finansija Republike Srpske.

Agencija je u izvještajnom periodu pokrenula i realizaciju aktivnosti definisanih navedenim strateškim okvirom, te je u tu svrhu dostavila društvima za osiguranje upitnik: „Kvalitativna studija uticaja Solventnosti II“, razvijenim u okviru projekta konsultantske podrške za tržište osiguranja u BiH, finansijski podržanom od strane Svjetske banke i Evropske unije, a koji se realizovao u prethodnom izvještajnom periodu. U vrijeme izrade ovog izvještaja u toku je analiza odgovora iz navedenog upitnika.

Takođe, Agencija je, kao jedan od korisnika novog projekta konsultantske podrške za tržište osiguranja u BiH finansijski podržanim od strane Svjetske banke i Evropske unije, a koji realizuje „Deloitte“ d.o.o. Sarajevo, učestvovala na konsultacijama sa predstavnicima i eksternim konsultatima Svjetske banke. U okviru navedenih konsultacija, Agencija je prezentovala aktuelno stanje sektora u pogledu potreba za daljim unapređenjima, te očekivanja od ovog projekta. U periodu izrade ovog izvještaja, Agenciji je, kao rezultat projektnih aktivnosti, dostavljen nacrt dokumenta „Strategija za implementaciju IFRS 17, IFRS 9 i Solventnosti II za sektor osiguranja u Bosni i Hercegovini“, te će se u narednom periodu sagledati u kojoj mjeri su prethodno istaknuta očekivanja Agencije uobzirena.

Razvoj jedinstvenog integralnog informacionog sistema, u smislu identifikovanja korisničkih zahtjeva koji će stvoriti pretpostavke za unaprijeđenje ukupnih poslovnih procesa, radnih tokova i procedura je nastavljen i u ovom izvještajnom periodu. Cilj je da se stvori osnov za maksimalni nivo digitalizacije poslovnih procesa Agencije, uz unapređenje komponenti koje će unaprijediti informatički zasnovano provođenje analiza za potrebe supervizije i razmjene podataka između Agencije i učesnika na tržištu osiguranja. U poglavlju 4.3. ovog izvještaja predstavljeni su moduli na kojima se zasniva ovaj informacioni sistem.

Pored navedenog i u ovom izvještajnom periodu, nastavljene su aktivnosti razvoja baze statističkih i finansijskih podataka i pokazatelja na nivou sektora osiguranja, u svrhu praćenja trendova razvoja i parametara stabilnosti tržišta, te unapređenja posrednog kontinuiranog nadzora učesnika na tržištu osiguranja.

Unapređenje supervizorskih praksi, koje provodi Agencija, zasnivalo se i na saradnji sa drugim nadzornim organima finansijskog sistema u Republici Srpskoj i to kroz razmjenu podataka i informacija u skladu sa zakonskim okvirom.

¹⁹ Solventnost II je novi regulatorni okvir poslovanja društava za osiguranje u Evropskoj uniji, zasnovan na Direktivi 2009/138/EC, usvojen 25.11.2009. godine, a koji je u državama članicama Evropske unije počeo da se primjenjuje 1. januara 2016. godine.

4.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti – Aktivnosti u vezi sa postepenim uvođenjem sistema slobodnog određivanja cijena/premija

Aktivnosti pripreme za prelazak na sistem slobodnog određivanja cijena/premija obaveznog osiguranja, započete stupanjem na snagu Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, nastavljene su u ovom izvještajnom periodu, i to na način primjeren dostignutom nivou razvoja tržišta osiguranja Republike Srpske.

Redovne aktivnosti koje su usmjerene na razvoj standardizovanih/uporedivih podataka o ugovorima o osiguranju i o štetnim događajima iz osnova ugovora o osiguranju od autoodgovornosti, kao bitne pretpostavke za izradu tarifa premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, su nastavljene i u ovom izvještajnom periodu. Raspolaganje sa standardizovanim/uporedivim podacima o ugovorima o osiguranju i o štetnim događajima iz osnova ugovora o osiguranju od autoodgovornosti je ključna pretpostavka za izradu tarifa premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti. U tu svrhu, pregledani su dostavljeni podaci svih društava za osiguranje iz Republike Srpske i filijala društava za osiguranje sa sjedištem u FBiH zaključno sa 31.12.2022. godine. Pored navedenog, u okviru aktivnosti razvoja Informacionog sistema, razvija se modul baza polisa i baza šteta.

Odlukom o izmjenama Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/23), povećan je iznos jedinstvene osnove na 420,55 KM, a koja se koristi kod obračuna svih premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti. Ovom izmjenom povećane su sve premije obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, budući da je, uslijed inflatornih uticaja, iznos isplaćenih odštetnih zahtjeva u vrsti osiguranja od autoodgovornosti porastao za 27% u 2022. godini. Cilj je bio neutralisanja inflatornih uticaja prije početka „djelimične“ liberalizacije.

Agencija je putem Letka - osiguranje vozila, koji je distribuiran na lokacijama gdje se vrši registracija motornih vozila, između ostalog, građanima skrenula pažnju da, do prelaska na liberalno određivanje premije osiguranja od autoodgovornosti, premija u ovoj vrsti osiguranja (za isto vozilo) treba da bude ista kod svih društava za osiguranje, te da će Agencija pravovremeno informisati javnost o početku slobodnog određivanja premije osiguranja od autoodgovornosti.

U skladu sa zaključcima Vlade Republike Srpske sa 176. sjednice, održane dana 30.06.2022. godine i 191. sjednice, održane dana 20.10.2022. godine, Agencija je, u izvještajnom periodu, izvršila analizu i izradila informaciju o spremnosti društava za osiguranje i eventualnim rizicima za primjenu zakonskih normi u vezi sa „djelimičnom“ liberalizacijom, uključujući i prelazak na potpuno liberalno utvrđivanje cijena/premija osiguranja od autoodgovornosti u Republici Srpskoj. Ova informacija je u ostavljenom roku dostavljena Ministarstvu finansija Republike Srpske, a u okviru koje su u zaključku predložena dva opciona rješenja vezana za dinamiku ulaska u ovu reformsku mjeru. Podsjećanja radi, prva faza liberalizacije tzv. „djelimična“ prema Zakonu o obaveznim osiguranjima u saobraćaju stupa na snagu 14.10.2023. godine, a u okviru koje je propisano da društva za osiguranje primjenjuju sopstvenu tarifu premija osiguranja od autoodgovornosti, uz prethodnu saglasnost Agencije.

Pored navedenog, Agencija je učestvovala na sastancima održanim kako sa predstavnicima Ministarstva finansija Republike Srpske, tako i Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH, te Udruženja društava za osiguranje Republike Srpske, a na kojima se, između ostalog, diskutovalo o nivou spremnosti tržišta osiguranja i rizicima primjene zakonskih normi u vezi sa „djelimičnom“ liberalizacijom.

Takođe, u periodu izrade ovog izvještaja, Agencija je pisanim putem podsjetila društva za osiguranje da prema Zakonu o obaveznim osiguranjima u saobraćaju „djelimična“ liberalizacija cijena premije autoodgovornosti počinje 14.10.2023. godine, te da su društva za osiguranje dužna najkasnije 90 dana prije prethodno navedenog datuma Agenciji dostaviti sopstvene tarife premija autoodgovornosti na saglasnost, a što bi bilo najkasnije do 14.07.2023. godine

Pored navedenog i kontinuirane aktivnosti usmjerene na jačanje kapitala društava za osiguranje, poboljšanja obračuna i pokrića tehničkih rezervi, upravljanja troškovima, te adekvatno vrednovanje aktive i pasive zasnovano na međunarodnim računovodstvenim standardima, treba da na neposredan ili posredan način omoguće i bolje preduslove za liberalizaciju cijena/premija u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti.

4.3. Informacioni sistem Agencije

Informacioni sistem Agencije obuhvata:

1. Informativni centar – uspostavljen u skladu sa Zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju radi efikasnog i brzog rješavanja odštetnih zahtjeva na osnovu šteta nastalih u saobraćajnim nezgodama upotrebom vozila;
2. Web sajt (portal Agencije za spoljne korisnike sistema i građane);
3. Registre u skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje, Zakona o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju:
 - društava za osiguranje,
 - filijala društava za osiguranje iz FBiH,
 - zastupnika i brokera/posrednika u osiguranju,
 - ovlašćenih aktuara;
4. Registre u skladu sa odredbama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima:
 - društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i
 - dobrovoljnih penzijskih fondova.

Navedeni registri su javni, vode se u elektronskom obliku, a dio podataka je neposredno dostupan javnosti preko internet stranice Agencije.

5. E-forme - elektronsko izvještavanje društava za osiguranje, društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i drugih ovlašćenih učesnika na tržištu osiguranja;
6. Elektronske evidencije sjednica upravnog odbora i stručnog kolegijuma;
7. Kancelarijsko poslovanje, evidenciju nadzora, statistiku i druge pomoćne elektronske evidencije koje su razvijene za specifične poslovne procese.

U izvještajnom periodu završene su sve faze projekta Jedinstveni integralni informacioni sistem Agencije za osiguranje Republike Srpske koji obuhvata sljedeće module:

- Informativni centar,
- Registri subjekata na tržištu osiguranja,
- Pisarnica,
- Upravljanje dokumentima,
- Nadzor subjekata na tržištu osiguranja,
- Baze podataka o polisama i štetama,
- Web sajt,

- Izvještaji,
- Modul za razmjenu podataka i
- Administracija sistema.

Urađen je tehnički prijem i svi moduli su pušteni u produkciju. Kontinuirano se vrši usklađivanje svih aplikacija koje u svom poslovanju koristi Agencija sa promjenama zakona i podzakonskih akata, provjera ispravnosti rada, ažuriranje sadržaja na veb sajtu i administracija cjelokupnog sistema.

4.4. Saradnja sa drugim institucijama

4.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama

Nastavljena je saradnja, uspostavljena u prethodnim izvještajnim periodima, sa Ministarstvom finansija Republike Srpske i Ministarstvom za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske, a u vezi:

- izvještavanja o realizovanim mjerama i aktivnostima, u okviru izrade Priloga institucija u BiH za redovni godišnji izvještaj Evropske komisije o BiH u procesu Evropskih integracija za 2023. godinu,
- nastavka realizacije aktivnosti u okviru radnih grupa za evropske integracije, kroz izradu Programa integrisanja BiH u Evropsku uniju,
- izvještaja o realizaciji preporuka sa šestog sastanka Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku, te
- priprema i ažuriranje dokumenta za diskusiju za šesti sastanak Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju, uključujući zaštitu zdravlja i potrošača i kroz izvještavanje na sastanku ovog pododbora.

Pored navedenog, saradnja sa Ministarstvom finansija Republike Srpske odvijala se i kroz:

- sastanke na kojima su se razmatrala aktuelna pitanja unapređenja regulatornog okvira sektora osiguranja, a prilikom pripreme radnog teksta za izradu nacrtu novog zakona koji reguliše poslovanje i nadzor društava za osiguranje,
- aktivnosti popunjavanja upitnika u okviru procjene konkurentnosti u zemljama zapadnog Balkana „SEE Competitiveness Outlook 2024“, dostavljenim od strane Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD),
- dostavljanje traženih podataka za potrebe izrade prospekta za emisiju tzv. evroobveznica.

Agencija u kontinuitetu saraduje sa Agencijom za bankarstvo Republike Srpske i Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske i to kroz razmjenu podataka i informacija neophodnih za provođenje nadzornih aktivnosti i usaglašavanje djelovanja u okviru procesa Evropskih integracija.

Putem svog predstavnika u Radnoj grupi za izvještavanje i implementaciju međunarodnih obaveza iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, imenovanog od strane Vlade Republike Srpske, Agencija kontinuirano prati i izvještava o aktivnostima u vezi sa provođenjem međunarodnih obaveza iz ove oblasti. Pored navedenog, Agencija, u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2-1402/16 od 16.06.2016. godine, učestvuje u radu radnih tijela koja provode: „Procjenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini za period 2018 - 2022. godine“ usvojenu od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 29.08.2018. godine, vrši nadzor i praćenje provođenja Akcionog plana kroz prikupljanje i analizu podataka i informacija, te učestvuje u izradi dopune Procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u BiH za period od 2022 - 2024. godina kao i Akcionog plana za borbu protiv finansiranja terorizma u BiH za period 2022 - 2024. godina. U periodu izrade ovog izvještaja provodile su se aktivnosti na usaglašavanju sažetka Dopune Procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma za period od 2022 - 2024. godina.

U skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2-656/23 od 23.02.2023. godine, predstavnici Agencije učestvuju u aktivnostima pripreme Bosne i Hercegovine za peti krug evaluacije od strane MONEYVAL-a delegacije koja će se održati početkom oktobra 2023. godine. U okviru tih aktivnosti pripremljen je Upitnik o tehničkoj usklađenosti i Upitnik o efikasnosti, pri čemu je, u periodu izrade ovog izvještaja, fokus bio na pripremama za evaluaciju, u okviru čega su održana dva treninga u organizaciji Ministarstva bezbjednosti BiH u saradnji sa Njemačkom organizacijom za međunarodnu saradnju (GIZ- Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit).

Takođe, predstavnici Agencije su indirektno uključeni, posredstvom predstavnika Ministarstva finansija Republike Srpske, u rad radne grupe imenovane od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za izradu Nacrta zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u dijelu koji reguliše oblast osiguranja.

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske zasnivala se na dostavljanju informacija i podataka u skladu sa zakonom, te na distribuiranju građanima Letka - osiguranje vozila i Letka - saobraćajna nezgoda u inostranstvu.

Saradnja Agencije sa drugim institucijama sektora osiguranja iz BiH zasnivala se na zakonom uspostavljenoj obavezi:

- dostavljanja statističkih podataka Agenciji za osiguranje u BiH, potrebnih za izradu biltena „Statistika tržišta osiguranja BiH“ i
- razmjene informacija, dobijenih u nadzoru poslovanja filijala društava sa sjedištem u drugom entitetu, sa Agencijom za nadzor osiguranja FBiH.

Pored navedenog, nastavljene su i aktivnosti saradnje Agencije sa Biroom zelene karte u BiH, u svrhu podrške realizaciji Multilateralnog garantnog sporazuma, kroz razmjenu podataka usaglašenu Protokolom o saradnji i razmjeni podataka i informacija potpisanim sa Biroom zelene karte u BiH u prethodnom izvještajnom periodu.

U okviru saradnje sa domaćim institucijama i strukovnim udruženjima, predstavnici Agencije su učestvovali na:

- seminaru na temu: „Eksterna revizija u Republici Srpskoj - stvarna potreba ili samo zakonska obaveza“ u organizaciji Privredne komore Republike Srpske u saradnji sa „Finrar“ d.o.o,
- VI savjetovanju iz prekršajno - pravne oblasti pod nazivom: „Uporedna analiza prekršajnog zakonodavstva u BiH i regiji“ u organizaciji Udruženja sudija Republike Srpske u saradnji sa Udruženjem sudija/sudaca u FBiH,
- specijalističkoj radionici na temu: „Ključni zahtjevi IFRS 17 i praktični aspekti implementacije“ u organizaciji Udruženja aktuarske Republike Srpske u saradnji sa „Deloitte“ Srbija,
- konferenciji povodom 20 godina Biroa zelene karte BiH pod nazivom: „Izazovi i aktivnosti u primjeni evropskih smjernica u sektoru osiguranja“ u organizaciji Biroa zelene karte BiH,
- forumu o aktuelnim pitanjima i perspektivi prodaje i preuzimanja rizika u BiH pod nazivom: „Centar za edukaciju i istraživanje u funkciji unapređenja tržišta osiguranja“ u organizaciji Udruženja društava za osiguranje FBiH,
- Jahorina ekonomskom forumu 2023 pod nazivom: „Regionalne integracije i Bosna i Hercegovina“ u organizaciji Udruženja ekonomista „Ekonomski forum“, te
- 3. konferenciji „D Days“ pod nazivom: „Poslovanje finansijskog sektora i sektora nekretnina u uslovima polikrize - Samo je neizvjesnost izvjesna“ u organizaciji „Bam consult“ d.o.o Banja Luka uz

podršku Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Udruženja mikrokreditnih organizacija AMF i Udruženja za promet nekretninama Republike Srpske.

4.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama

U okviru saradnje sa inostranim supervizorima, u izvještajnom periodu, ostvarena je saradnja sa:

- Evropskim tijelom za nadzor osiguranja i penzionih fondova (European Insurance and Occupational Pensions Authority - EIOPA), kroz učešće na konferenciji „EIOPA konferencija istočne saradnje“ (EIOPA Eastern Cooperation Conference) i tzv. „on-line“ javnom događaju pod nazivom „Pet godina Direktive o distribuciji osiguranja - Vrijeme je za pregled stanja“,
- Tijelom za finansijski nadzor Poljske, kroz učešće u radionici na temu: „Vrijednost proizvoda osiguranja“,
- supervizorima u okviru CESEE inicijative (Central, Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative), u okviru koje su, između ostalog, razmjenjena iskustva i stavovi u pogledu uticaja inflacije na kapital društava za osiguranje, nadzoru osiguranja kredita i fronting polisa, te o izazovima investicijskog osiguranja života (unit-linked), te
- Agencijom za nadzor osiguranja Republike Slovenije u okviru istraživanja o održivom razvoju u centralnoj i istočnoj Evropi i Transkavkaziji.

Saradnja sa inostranim institucijama i strukovnim udruženjima ostvarivana je i putem učešća predstavnika Agencije na:

- sastancima sa timom Svjetske Banke o stanju u finansijskom sektoru, mogućnostima implementacije IFRS 9 i IFRS 17, mogućnostima saradnje i tehničke pomoći, te prioritetima Agencije na unapređenju sektora osiguranja u narednom periodu,
- konferenciji na temu: „Korištenje administrativnih izvora podataka za statističke potrebe u Bosni i Hercegovini“ u sklopu Twinning projekta pod nazivom: „Nastavak podrške reformi statističkog sistema u Bosni i Hercegovini“ koji finansira Evropska unija,
- na konferenciji „Hrvatski dani osiguranja 2023“ u organizaciji Hrvatskog ureda za osiguranje, te
- 26. Budvanskim pravničkim danima u organizaciji Saveza udruženja pravnika Srbije i Republike Srpske.

Agencija se i dalje susreće sa problemima, kao što je navedeno i u prethodnim izvještajima, vezanim za realizaciju aktivnosti međunarodne saradnje, odnosno identifikaciju u međunarodnim odnosima kao jedine institucije nadležne za nadzor osiguranja učesnika na tržištu osiguranja Republike Srpske i zakonom ovlaštene da potpisuje međunarodne sporazume o saradnji iz oblasti osiguranja. Problemi proizilaze iz načina tumačenja odredbe člana 9. Zakona o Agenciji za osiguranje u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 12/04), koji sadrži odredbe o međunarodnim odnosima, pri čemu se ne uzima u obzir cjelokupan zakonski okvir iz oblasti osiguranja u Republici Srpskoj, FBiH i BiH, ali i iz predstavljanja Agencije za osiguranje u BiH prilikom ostvarivanja međunarodne saradnje. Navedeno je, pored ostalog, i uzrok što Agencija nije još primljena u Međunarodnu asocijaciju supervizora u osiguranju (IAIS) i nije potpisala međunarodne memorandume o saradnji sa supervizorima osiguranja, iako je preduzimala aktivnosti zasnovane na zakonskom okviru. Nezavisno od navedenog, Agencija kontinuirano provodi aktivnosti u cilju međunarodnog pozicioniranja kao nezavisnog supervizora sektora osiguranja Republike Srpske, te je u ovom izvještajnom periodu, u okviru naprijed navedene saradnje sa supervizorima iz inostranstva, ukazano da se razmjena podataka iz supervizije vrši direktno i isključivo kroz saradnju sa Agencijom bez posredovanja Agencije za osiguranje u BiH.

4.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja

Agencija je organizovala edukaciju i ispitni rok za polaganje stručnog ispita, koji je potreban za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju, i to jedan redovni ispitni rok. Edukacija je obuhvatala program predviđen propisima, a stručni ispit je u redovnom roku položilo 38 kandidata. Imena kandidata, koji su položili stručni ispit, objavljena su na internet stranici Agencije.

U organizaciji konsultanata Svjetske banke, a uz podršku Agencije, održana je prva radionica pod nazivom "Priprema za implementaciju Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 17", na kojoj su prisustvovali predstavnici svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, te predstavnici Ministarstva finansija Republike Srpske. U okviru radionice dat je osvrt na osnovne teorijske koncepte standarda, predstavljene osnove uticaja na sadržaj i strukturu finansijskih izvještaja društava za osiguranje, te predstavljena dosadašnja međunarodna iskustva prilikom primjene ovog standarda.

Agencija je, u okviru svoje nadležnosti koja se odnosi na edukaciju o koristima i rizicima koji su povezani sa različitim vrstama osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, te zaštite potrošača u osiguranju pokrenula edukativni program za građane Republike Srpske - Zaštita potrošača. Cilj ovog programa je podizanje nivoa informisanosti građana Republike Srpske i Brčko Distrikta o značaju i potrebi osiguranja, društvenom i ekonomskom značaju osiguranja, te edukacija građana u slučaju nastanka osiguranih slučajeva i mehanizmima zaštite njihovih prava, kroz upoznavanje sa propisima i institucijama u oblasti zaštite potrošača u osiguranju.

Pored toga, u ovom izvještajnom periodu, Agencija je vršila distribuciju informativnih letaka o različitim vrstama osiguranja, pripremljenih u prethodnom periodu, kroz odgovarajuće kanale, i to:

- Letak - putno zdravstveno osiguranje je distribuiran putem turističkih agencija lociranih na čitavoj teritoriji Republike Srpske, kako bi bio dostupan građanima koji se interesuju za putovanja,
- Letak - osiguranje imovine – je distribuiran putem dnevnih novina koje se izdaju na teritoriji Republike Srpske,
- Letak - osiguranje vozila (AO i auto-kasko) i Letak - saobraćajna nezgoda u inostranstvu su, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske, učinjeni dostupnim građanima na mjestima za registraciju vozila.

U planu je da se Letak - osiguranje učenika u školama, distribuira putem osnovnih škola početkom školske godine, kada se uobičajeno zaključuje ova vrsta osiguranja. U tu svrhu, Agencija je uputila poziv za saradnju Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske radi distribucije navedenog letka u osnovnim školama u Republici Srpskoj.

Svi navedeni leci su dostupni i na internet stranici Agencije.

Informisanje učesnika na tržištu osiguranja i javnosti kontinuirano se obavlja i u okviru saradnje sa medijima, te putem internet stranice Agencije redovnim objavljivanjem:

- tromjesečnih statističkih podataka o obračunatoj premiji i isplaćenim štetama društava za osiguranje po vrstama osiguranja,
- izvještaja o stanju u sektoru osiguranja i izvještaja o radu Agencije i
- usvojenih podzakonskih akata.